

BART LASYV

Technologie en zorg hand in hand

Kun je de mogelijkheden van technologie samenbrengen met het menselijk aspect van zorg? Welzijnsvereniging Mintus Brugge is rotsvast overtuigd van wel. Daarom investeert ze hierin en introduceert ze allerlei technologie bij medewerkers en zorgbehoevenden. Iedereen laten proeven van technologie om hen de voordelen te doen ervaren, dat is de missie.

Rebecca Denys is zorginnovator bij Mintus en Margot De Jonghe is er ondertussen meer dan een jaar aan de slag als zorgtechnoloog. Zij brengen de behoeften van zowel zorgbehoevenden als medewerkers in kaart en zoeken daarvoor technologische oplossingen.

‘Margot startte bij ons als stagiair, ze ontwikkelde een techniekoffertje,’ vertelt Rebecca Denys. ‘Zolang zij er was, verliep alles vlot, maar na haar vertrek werkte niemand nog met de koffer. We hadden dus wel mooie technologie in huis, maar ze geraakte geleidelijk in onbruik. Medewerkers en senioren kennen nog te weinig de mogelijkheden van technologie en zijn er vaak onvoldoende in bedreven. Dus beseften we dat ondersteuning op lange termijn nodig was. Daarom experimenteerden we één jaar met de functie van zorgtechnoloog. Dit experiment was zo succesvol dat er binnenkort twee zorgtechnologen vast in dienst komen,’ zegt Rebecca Denys.

De robotkat (linksboven op p. 39) is een van de meer tot de verbeelding sprekende technologische snuffjes, maar ook minder opvallende toepassingen maken het leven van zorggebruikers en medewerkers prettiger, zoals VR-apparatuur voor bewegingsoefeningen en virtuele wandelingen.

Margot De Jonghe:
‘Als zorgtechnoloog zijn wij er om te luisteren en telkens op zoek te gaan naar een oplossing op maat. Wanneer we nieuwe technologie introduceren, staat cocreatie centraal. We dringen nooit zomaar iets op bij een team.’

‘Het afgelopen jaar realiseerden we binnen onze eigen zorgdiensten mooie projecten,’ gaat Margot De Jonghe voort. ‘Zo was er een bewoner in een woonzorgcentrum met moeilijk hanteerbaar gedrag. De dokter schreef extra medicatie voor, maar dat bleek niet de goede oplossing te zijn. Daarna deden we een test met een interactieve robotkat. Die gaf de dame zo’n rustgevend gevoel dat medicatie niet langer nodig was. Nu ligt die robotkat standaard op onze medicatiekar! Natuurlijk is er geen one size fits all-oplossing. Als zorgtechnoloog zijn wij er om te luisteren en telkens op zoek te gaan naar een oplossing op maat. Wanneer we nieuwe technologie introduceren, staat cocreatie centraal. We dringen nooit zomaar iets op bij een team. Neem nu smart glasses. Normaal gezien gebruiken artsen zo’n bril om van op afstand mee te kijken bij wondzorg. Maar wij wilden verder gaan en daar nieuwe toepassingen voor zoeken. Daarom organiseerden we een brainstorming met collega’s uit diverse disciplines. Uit alle suggesties stemden de collega’s voor het idee om er boodschappen mee te doen voor de gebruikers van de dienst voor gezinszorg. Dit was gemakkelijker gezegd dan gedaan. Zeker de GDPR-regelgeving maakte het ons niet gemakkelijk. Maar het enthousiasme bij de verzorgenden was zeer groot. We staken de koppen bijeen en werkten alles uit. In ons experiment deed de verzorgende boodschappen voor een gebruiker met een halfzijdige verlamming. Door deze beperking kon hij al lange tijd niet meer zelf naar de winkel. Toen de verzorgende vertrok, volgde de bewoner van thuis uit alles mee. Onze doelstelling was dat de gebruiker mee kon kijken in de winkel. Maar we merkten meteen op hoe enthousiast meneer de rit naar de winkel meebeleefde. Hij zag heel wat plaatsen waar hij al lang niet meer was geweest! In de winkel week de verzorgende af van haar boodschappenlijstje en liep langs de andere rekken. Zo zag de gebruiker producten die hij al lang niet in huis had gehaald en kon de verzorgende deze voor hem meebrengen. Of wanneer een product niet in voorraad was, kozen ze samen een alternatief. Na afloop was niet alleen de bewoner tevreden maar ook de gezinshulp ervoer dit als een pluspunt. Ze voelde zich zelfzeker omdat ze voor en met hem de juiste keuzes kon maken en niet in zijn plaats moest beslissen. Bij de evaluatie gaf meneer te kennen dat hij niet wekelijks zo wil shoppen, maar zo af en

toe zou wel fijn zijn om mee seizoensgebonden producten te kiezen,’ besluit Margot De Jonghe.

‘Het is natuurlijk ook niet onze bedoeling om altijd met smart glasses boodschappen te doen. We vertrekken telkens vanuit de noden die er zijn bij de ouderen,’ vult Rebecca Denys aan. ‘Onze eerste doelstelling is natuurlijk om de ouderen zoveel mogelijk zelf te activeren, zodat ze mee naar de winkel kunnen. Maar als dat niet lukt, dan biedt een smart glass toch de mogelijkheid om opnieuw een stap naar de buitenwereld te zetten.’

Iedereen technoloog

Technologie kost natuurlijk geld en daarvoor maakte de welzijnsvereniging een innovatiebudget vrij. De aangekochte technologie komt dan in de ‘technologiebibliotheek’ terecht. Daar kunnen de medewerkers alles lenen om het in de eigen werking te gebruiken. Ze krijgen hierbij natuurlijk de ondersteuning van de zorgtechnoloog. ‘Om bekend te maken wat er in onze bibliotheek zit, maken we filmpjes die we “innovatie-snacks” noemen,’ vertelt Margot De Jonghe. ‘Die verspreiden we in de organisatie in de hoop dat medewerkers zin krijgen om de technologie te gebruiken of andere toepassingen te bedenken binnen hun eigen werkveld. Zo stelde de HR-dienst onlangs de vraag om met een smart glass te experimenteren tijdens bijvoorbeeld coachingtrajecten van nieuwe medewerkers. Wil een dienst graag heel veel gebruik maken van een bepaalde technologie, dan kopen ze die zelf aan in plaats van ze bij ons te lenen.’

‘Ik werk als zorgtechnoloog niet enkel bij onze eigen zorgdiensten,’ vult Margot De Jonghe enthousiast aan. ‘Ik ga ook langs bij zorgbehoevenden thuis en luister naar waar ze problemen mee hebben. Daarna zoek ik welke technologie hen het best kan ondersteunen. Ik ga alles persoonlijk bij hen installeren en leg het uitgebreid uit, zodat ze er vlot mee kunnen werken. Zo hebben we al een aantal keren een leesloep of een slaaprobot bij iemand thuis geïnstalleerd. Deze dienstverlening is momenteel gratis, maar de gebruiker staat wel zelf in voor de aankoop van de techniek. Daarom blijf ik ondersteunen totdat de persoon in kwestie er echt vlot mee kan werken. Pas dan rendeert het en is de gebruiker echt tevreden. We gaan

Opleiding Zorgtechnoloog

Zeven jaar geleden startte Hogeschool Vives met de opleiding Zorgtechnoloog, een mix van technologie en zorg. Naast een basisopleiding anatomie en zicht op verschillende aandoeningen zoals dementie, hart- en vaatziekten of MS, krijgen studenten een technisch luik met een basispakket elektriciteit en techniek. Gaandeweg verdiepen ze zich in complexere materie zoals de techniek achter een personalarmsysteem of leren ze om via 3D-prints prototypes op te zetten.

'Zorgtechnologen ontwikkelen zelf geen apps maar leren modellen of mock-ups maken waarmee ze tonen hoe een app er het beste kan uitzien,' legt **Sofie Vanmaercke** uit. Zij leidt de opleiding bij Vives. 'Onze studenten kennen de mogelijkheden van technologie en ze weten veel over verschillende aandoeningen.

Daardoor vormen ze de brug tussen mensen in de zorg en de technologiewereld. Niet zoveel mogelijk technologie, wel de juiste technologie binnenbrengen in de zorgdiensten, dat is de bedoeling. Je moet bijvoorbeeld geen technologie inschakelen om iemand eten te geven. Dat moet met menselijke ondersteuning blijven gebeuren. Maar soms biedt technologie mogelijkheden om bepaalde taken van de zorg beter op te nemen. Neem bijvoorbeeld sensoren bij incontinentiemateriaal. Nu moet een verpleegkundige iemand midden in de nacht wakker maken enkel om incontinentiemateriaal te checken. Sensoren kunnen deze taak overnemen waardoor je 's nachts niet iemand onnodig wakker moet maken. De verpleegkundige krijgt dan ook de handen vrij om zich toe te leggen op andere zaken,' verklaart Sofie Vanmaercke. Ze is vast overtuigd van de meerwaarde die een zorgtechnoloog op de werkvloer kan bieden. 'Nu kopen zorgdiensten vaak technologie aan, maar niemand weet goed hoe je ermee werkt. Of er komt een update waardoor je vastloopt, en dan blijft het materiaal maar in de kast liggen.'

'We zien deze functies nog niet zo vaak terugkeren in vacatures of in een organogram,' vervolgt Sofie Vanmaercke. 'Bovendien bieden wij in Kortrijk nog maar als enige deze opleiding aan, terwijl we toch studenten aantrekken vanuit heel Vlaanderen, die stageplaatsen zoeken over heel Vlaanderen. We proberen in onze opleiding zoveel mogelijk de link te leggen met het werkveld. Wanneer de zorgdiensten ons een probleem signaleren, proberen we hier ofwel via een bachelorproef of via projectwerking een oplossing voor te creëren. Trouwens, niet alleen 18-jarigen vinden de weg naar onze opleiding. Via de verkorte leerroute volgen mensen uit het werkveld een opleiding tot zorgtechnoloog. Zo hebben we bijvoorbeeld ergotherapeuten die al in een zorgdienst werken en door deze opleiding technologie binnenbrengen in de eigen organisatie. We zien dat dit vaak zeer enthousiaste mensen zijn die door deze opleiding weer een nieuwe boost krijgen in hun carrière,' besluit Sofie Vanmaercke.

Rebbeca Denys:

'Wij zijn ervan overtuigd dat technologie de toekomst is. Want technologie zal steeds meer mogelijk maken en in de ouderensector ligt nog veel potentieel. Daar willen we met onze organisatie klaar voor zijn.'

ook langs in de lokale dienstencentra met onze technologie. Iedereen kan dan, net zoals op een tupperwareparty, kennismaken met ons en onze technologische snufjes! Zo voelen mensen meteen hoe technologie iedereen kan ondersteunen bij alledaagse taken, ook al zijn ze nog niet zorgbehoevend,' legt Margot De Jonghe uit.

'Wij zijn ervan overtuigd dat technologie de toekomst is,' rondt Rebbeca Denys af. 'Door hier nu bewust op in te zetten stomen we onze organisatie en onze medewerkers klaar voor de toekomst. Want technologie zal steeds meer mogelijk maken en in de ouderensector ligt nog veel potentieel. Daar willen we met onze organisatie klaar voor zijn. Daarnaast vinden we het onze taak als openbaar bestuur om ook zorgbehoevenden op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met technologie. Wij begeleiden hen heel neutraal in de zoektocht naar welke technologie het beste bij hen past. We beschouwen het als onze maatschappelijke opdracht om ouderen hierbij te ondersteunen, zeker ook wat betreft de financiële kant van de zaak, zodat zorgbehoevenden de juiste technologie aankopen. Maar we zien ook nog een ander voordeel. We trekken nu andere profielen aan dan de gebruikelijke zorgprofielen. Overal is er een personeelstekort in de zorg en ook wij krijgen bepaalde functies niet ingevuld. Dankzij de mogelijkheid van reactivering binnen Via 6 voor de woonzorgcentra konden we middelen vrijmaken om een zorgtechnoloog aan te werven. In de toekomst willen we hier nog verder op inzetten en andere profielen zoals een bachelor sport en beweging in onze zorgdiensten inschakelen. —

JOKE VANDEWALLE

VVSG-stafmedewerker gezinszorg

Inspiratiedag zorg

Ontdek de buurt

3 oktober

#zorgjokaal

Noteer nu al

vvsg